

Příloha k protokolu o SZZ č.
Vysoká škola: PF JU Čes. Budějovice
Katedra: anglistiky
Datum odevzdání posudku diplomové práce:
2.2.2007

Diplomant: Hana Uttendorfská

Aprobace: AJ-ŠJ/ZŠ

Recenzent*)
~~Vedoucí*)~~ diplomové práce
PhDr. Jiřina Johanisová

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Interpretace Poeovy balady Havran, a jejich českých překladových verzí

(téma)

Diplomantka si vybrala skutečně atraktivní téma, protože baladická skladba *The Raven* je uznávána nejen jako vrchol Poeovy básnické tvorby, ale zároveň patří mezi mistrovská díla světové poezie. Proto už od doby svého vzniku fascinuje čtenáře, udivuje kritiky, provokuje ostatní anglicky píšící básníky, a samozřejmě láká překladatele. Proto se dílo neustále vrací v nových vydáních, je analyzováno a interpretováno literárními odborníky i laiky a zůstává trvalou výzvou pro překladatele. Pro odbornou veřejnost se pak neoddelitelným doplňkem Poeova básnického textu stalo jeho pojednání *The Philosophy of Composition*, v němž Poe podrobně popisuje genezi tohoto zdánlivě „inspirovaného“ díla. Jeho výklad lze bezvýhradně obdivovat jako geniální ovládnutí básnického řemesla, nebo ho odsuzovat jako mystifikaci a manipulaci s důvěřivým čtenářem, nebo s ním polemizovat, ale sotva ho lze opomenout nebo vyčlenit na samý okraj naší pozornosti, máme-li daný text interpretovat a všimnout si českých překladových verzí.

Je tedy dost nepochopitelné, proč se v práci zaměřené na interpretaci (ať už originálního textu nebo jeho interpretaci prostřednictvím překladů) staly *oba* Poeovy texty pro diplomantčino pojetí nepodstatnými. Zmíněné teoretické pojednání o tvůrčí metodě je jen letmo zmíněno na s. 15, což by mělo své opodstatnění, kdyby práce nabídla nějaké vlastní originální chápání daného textu. Mnohem závažnější dopad než eklektický přístup k bibliografii má ovšem na celkové pojetí i dílčí výklady necitlivé čtení anglické verze básně (např. *placid, pallid bust* - verše 55 a 104 x *zářivá socha* bohyně a symbol panenské čistoty a krásy - s. 22 x Palas (sic) Athéna - zosobněná *moudrost a síla* Diova - pozn. 45, s. 22), které je možno vysvětlit nedostatečným porozuměním způsobeným v lepším případě nepozorností, v horším případě malou jazykovou kompetencí, anebo dokonce spoléháním na nejrůznější zdroje. Zdá se, že se tentokrát uplatnily všechny tyto vlivy.

Diplomantka pracuje zásadně s českými prameny a neúměrně mnoho prostoru věnuje pojetí a úloze balady v české a evropské slovesnosti, přestože tento žánr má svá specifika a bohatou historii i v anglosaském prostředí a o jeho moderní oživení se zasloužili právě angličtí romantici, s jejichž díly se Poe nepochybně seznámil při svém pobytu v Anglii. Českými prameny a překlady se diplomantka inspiruje i při interpretaci Poeova textu a v mnoha případech se její výklad a originál značně rozcházejí, někdy si dokonce paralelní výklady téhož detailu protirečí (např. jednou diplomantka tvrdí, že „ptačí načechraná pera jsou symbolem *vzdutosti, vzletnosti a žvota*“ - s. 19, jindy pro ni „černá křídla budou spíše *ztělesněním zla - nějaké tajemné bytosti z podsvětí, která přináší smrt a hrůzu*“ - s. 23, zatímco u Poea lze pouze číst „*not a feather then he fluttered*“ - ř. 57 nebo „*Leave no black plume as a token of that lie thy soul has spoken*“ - ř. 99). Fakt, že po stylistické stránce diplomantčino písemný projev vykazuje zajímavé výkyvy v syntaxi a slovní zásobě ovlivněné nejspíš jazykovými charakteristikami jednotlivých zdrojů či diplomantky samé, je možno vysvětlit nedostatečnou pozorností při kvapném dokončování práce, anebo je prostě dokladem toho, že celý dlouhý text je víceméně pouhá kompilace.

O malé odborné způsobilosti svědčí mimo jiné poměrně velkorysě zacházení s pojmy tema, motiv, symbol či aliterace a jen letmá zmínka o Poeově trochejském metru. Svou výpovědní hodnotu má rovněž skutečnost, že práce, která si vytkla za cíl zkoumání překladů, nechala zcela bez povšimnutí základní dílo české translatologie, totiž Umění překladu Jiřího Levého. Na s. 17 diplomantka tvrdí, že „Přesné převedení balady z jednoho jazyka do druhého není možné, ba dokonce ani důležité. Daleko důležitější než přesné zachování obsahu i formy je zachycení nálady básně“, ale to je přesně to co její práci chybí, vystižení skutečné nálady Poeových veršů, místo aranžování quasi-romantických rekvizit.

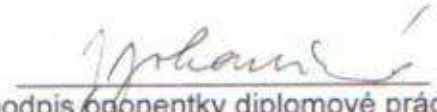
Vedle již zmíněných nedostatků se této práci dá vytknout také dost zmatená koncepce jednotlivých kapitol, ač to není z uvedeného obsahu na první pohled patrné. Výklad se pohybuje jakoby v kruhu a sleduje vlastní (anebo cizí?) představy o Poeově básni, které originálu odpovídají jen částečně, stěží, anebo vůbec. Jestliže si diplomantka nevytvořila v první části své práce solidní základ, od kterého by se mohlo odvíjet srovnání a posuzování jednotlivých českých překladů (jejichž výběr ani pořadí nejsou mimochodem nijak motivovány), nelze se divit, že zde se pohybuje v začarovaném kruhu interpretací „klíčových témat“.

V příloze je vedle rozebíraných českých překladů na začátku uveden i Poeův text, který jakoby byl stvrzením diplomantčiny malé soustředěnosti, neboť obsahuje několik překlepů (*sou* ř.22, *Lenor* ř.28, *stpped* ř.39) a dvojexpozici ř.60).

S přihlédnutím k diplomantčině zjevné snaze a k poměrně slušnému rozsahu textu je nakonec možno tuto práci hodnotit známkou **d o b ř e**.

-dobře-

Návrh na klasifikaci diplomové práce:


podpis oponentky diplomové práce

2.2.

V Českých Budějovicích dne 2007.....

Stupeň kvalifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
--------------------	---------	-------------	-------	-----------